

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17C/75/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118209105
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2118209105.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, Lamačská cesta 8, Bratislava, proti žalovaným: 1. T. W., B.. XX.XX.XXXX, X. T.G.. Š. XX, XXX XX V. a 2. G. Š., B.. XX.XX.XXXX, X. C.C. XXXX/XX, XXX XX V., K. P., obaja žalovaní zastúpení: Sidor a partneri, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, o zaplatenie 12.837,89 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1, 2 sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi istinu v sume 12.837,89 Eur, zmluvný úrok v sume 465,15 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 1.276,09 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % zo sumy 14.579,13 Eur od 26.07.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Súd p r i z n á v a žalobcovi proti žalovaným 1, 2 nárok na náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 13.11.2018 domáhal, aby súd uložil pôvodne žalovaným 1, 2, 3 povinnosť zaplatiť sumu 12.837,89 Eur, zmluvný úrok vo výške 465,15 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 1.276,09 Eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 14.579,13 Eur od 26.07.2018 do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Žalobca v žalobe dôvodil, že ako štátny účelový fond je právnická osoba zriadená osobitným zákonom, je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu nástrojov finančného inžinierstva podľa osobitného predpisu s odkazom na ustanovenia zákona č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu, poukazuje na to, že nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti, ale na základe osobitného zákona o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len ŠFRB) a absentujú u neho pojmové znaky obchodnej činnosti. Má za to, že zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru je podľa obsahu zmluvou o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), ide teda o tzv. absolútny obchodnoprávny vzťah. Z kogentného ustanovenia § 261 ObZ, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou, vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov, ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah. Podľa § 497 ObZ sa na tento záväzkový vzťah použijú ustanovenia obchodného práva.

Na základe zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 04.11.2002 bol pôvodne označenému žalovanému 1 ako hlavnému dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 20.148,71 Eur (607.000,- Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3,1% p.a. s dobou splatnosti 30 rokov. Poskytnutý úver mal splácať splátkami vo výške 86,04 Eur (2.592,- Sk) v počte splátok 359, pričom posledná splátka mala byť zostatkom dlhu. Zmluva o úvere bola zabezpečená ručiteľmi, a to žalovanými pôvodne 2,3 (teraz

žalovanými 1,2). Z dôvodu porušenia platobnej disciplíny dlžníka- pôvodného žalovaného 1 bola rozhodnutím žalobcu zo dňa 02.04.2004 v zmysle čl. VIII. bod 8.3 zmluvy o úvere od 01.06.2004 zvýšená úroková sadzba na 3,6 % ročne a mesačná splátka na sumu 92,61 Eur (2.790,- Sk). Žalobca zaslal dlžníkovi výzvu k úhrade dlhu vo výške 766,30 Eur a riadnej mesačnej splátky úveru 92,61 Eur zo dňa 26.03.2018, uvedená výzva bola doručovaná na vedomie aj žalovaným 1,2 ako ručiteľom, k úhrade nedošlo ani po uvedenej výzve. Pôvodný žalovaný 1 ako hlavný dlžník mal zlú platobnú disciplínu, neuhradzoval splátky riadne a včas, čím sa dostal do omeškania, následne aj uhradil vyššiu čiastku, ktorá a započítala s dlžnými čiastkami, s ktorými bol už v omeškaní. K dátumu 11.06.2018 bol v omeškaní s 11 splátkami, čím došlo k naplneniu podmienky v čl. VIII. bod 8.4. Zmluvy o úvere oprávňujúcej žalobcu odstúpiť od zmluvy a požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru, vrátane prislúchajúceho úroku, zmluvnej pokuty vo výške 10 % z dlžnej sumy podľa čl. VIII. bod 8.5. zmluvy.

Žalobca podaním zo dňa 11.06.2018, doručeným pôvodnému žalovanému 1 dňa 25.06.2018, odstúpil od zmluvy, čím sa celý dlh stal splatným, odstúpenie bolo doručené aj žalovaným 1,2 ako ručiteľom. Napriek odstúpeniu od zmluvy nedošlo zo strany žalovaného dlžníka k úhrade dlžnej sumy 14.579,13 Eur. S odkazom na § 506 ObZ a rozsudok NS SR 2Obo 33/2012 sa domáhal priznania dohodnutých úrokov aj po účinnosti odstúpenia od zmluvy, nakoľko odstúpenie spôsobuje iba zmenu splatnosti pôvodného úveru, kedy už dlžník nie je povinný plniť dlh v lehotách a za podmienok určených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu.

S odkazom na § 303 a násl. ObZ, ktoré predstavujú komplexnú úpravu ručenia, sa žalobca domáha uloženia povinnosti žalovaným 1 a 2 titulom ručiteľského záväzku, keď odstúpením od zmluvy nedochádza k zániku hlavného záväzku, ani k zániku ručenia, pričom s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo 115/1999 ustanoveniami ObZ sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy, na uvedenom nič nemení ani fakt, že ak aj je v ručiteľskom vyhlásení poukaz na ustanovenia OZ, uvedené nerobí neplatným takéto ručiteľské vyhlásenie. V súvislosti s uvedeným žalobca uvádza, že zo strany dlžníka nebolo zriadené záložné právo v prospech žalobcu na byt č.X/ VIII, na ulici pod X., V., a teda ručiteľský záväzok trvá, nezaniká ani odstúpením od zmluvy (rozh. NS SR sp.zn.2 Obo 33/2012).

V súvislosti s právnym posúdením zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej odkázal na § 1 ods. 3 písm. p) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého spotrebiteľským úverom nie je úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver.... s uvedením príkladu osobitného zákona č. 607/2003 Z.z. o ŠFRB, ktorý negatívnym vymedzením zákonodarca subsumoval do skupiny osobitných predpisov, na základe ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie spotrebiteľských úverov. S odkazom na ust. § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch sa na úvery, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, vzťahujú uvedené ustanovenia § 2, § 4 ods.1 písm. a) až d), f) až n), a s), to neplatí, ak ide o úvery poskytované Štátnym fondom rozvoja bývania podľa osobitného predpisu. Aj uvedenou výnimkou stanovil pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch aj na nie spotrebiteľské úvery, avšak ani táto výnimka sa nevzťahuje na úvery poskytované podľa zákona o ŠFRB. Žalobca je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Nesplňa taxatívne vymedzené pojmové znaky podnikania v zmysle ObZ, keď nekoná samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť ako podnikateľský subjekt, ale je spravovaný Ministerstvom dopravy, výstavby, a regionálneho rozvoja SR, štatút fondu schvaľuje minister a jeho účelom nie je dosahovanie zisku, žalobca tak nie je dodávateľom, uzavretá zmluva o úvere nie je tak spotrebiteľskou zmluvou.

Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 8% odo dňa 26.07.2018, do omeškania sa žalovaní dostali uplynutím 30 dní odo dňa doručenia odstúpenia od zmluvy v zmysle čl. VIII. bod 8.4 a 8.5 zmluvy. Žalobca k žalobe pripojil listinné dôkazy: zmluvu o poskytnutí podpory zo dňa 04. 11.2002, výzvu k úhrade dlhu spolu s doručenkami zo dňa 26.03.2018, odstúpenie od zmluvy zo dňa 11.06.2018 s doručenkami o doručení, históriu pohybov na účte, rozhodnutie o zvýšení mesačnej splátky, doklady o čerpaní podpory.

3. Proti vydanému platobnému rozkazu podal odpor pôvodný žalovaný 1, v ktorom uviedol, že ručenie zanikne zriadením záložného práva na byt, pričom záložná zmluva bola podaná na Kataster nehnuteľnosti v V. v roku 2002. Poukazuje na uznesenie Okresného súdu Trnava, č.k. 36OdK/179/2018-19 zo dňa 21.09.2018, ktorým bol na jeho majetok vyhlásený konkurz, o uvedenom informoval pracovníčku žalobcu, žalobca si tak mal uplatňovať svoju pohľadávku prostredníctvom konkurzu, v opačnom prípade ide o pokus o dvojnásobné vyrovnanie dlhu a nezákonné konanie voči

nemu a ručiteľom. Jeho byt v V. bol vydražený, zvyšok ceny z vydraženia je v notárskej úschove notárskeho úradu JUDr. Holčíka v Piešťanoch. Vzhľadom na uvedené žiada návrh zamietnuť, žalobca si nárok má uplatniť v konkurze.

4. Proti vydanému platobnému rozkazu podali odpor aj pôvodní žalovaní 2 a 3, aktuálne označení ako žalovaní 1, 2, uviedli, že žalobca s pôvodným žalovaným 1 uzatvoril dňa 04.11.2002 Zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXXX/XXXX, na základe ktorej bol pôvodnému žalovanému 1 poskytnutý úver v celkovej výške 607.000,- Sk (20.148,71 Eur), za účelom poskytnutia podpory na kúpu bytu z prostriedkov fondu, podľa zákona NS SR č. 124/1996 Z.z., na základe žiadosti žalovaného 1 č. 3157/Ž/2002 zo dňa 04.06.2002, so základnou úrokovou sadzbou 3,1% a dobou splatnosti 30 rokov. Pôvodný žalovaný 1 sa zaviazal splácať úver a úrok pravidelnými mesačnými splátkami, ktoré zahŕňajú istinu a úrok. Prvá až 359. mesačná splátka bola stanovená na 2.592,-Sk (86,04 EUR) a posledná, t.j. 360. splátka je zostatok dlhu. Žalobca listom zo dňa 11.06.2018 odstúpil od Zmluvy a zároveň požiadal o vrátenie dlžnej sumy pozostávajúcej z nesplatenej istiny vo výške 12.837,89 Eur, nesplateného zmluvného úroku vo výške 465,15 Eur, zmluvne dohodnutej sankcie vo výške 1.276,09 Eur, v lehote 30 dní od doručenia odstúpenia. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené pôvodnému žalovanému 1 dňa 25.06.2018, žalovanému 2 dňa 20.06.2018 a žalovanému 3 dňa 15.06.2018. Pôvodne žalovaní 2,3 (aktuálne žalovaní 1,2) v zmluve vystupujú ako ručelia. Ďalej uvádzajú, že hlavný záväzkový vzťah (veriteľ - dlžník) má povahu spotrebiteľskú, a teda i vzťah založený ručením (akcesorický a subsidiárny) medzi veriteľom a ručiteľom, musí mať rovnako spotrebiteľský charakter. Aj keď predmetná zmluva bola uzatvorená dňa 04.11.2002, je spotrebiteľskou zmluvou (§ 23a zákona č. 634/1992 Zb.). Poukazujú na novelu č. 150/2004 účinnú od 01.04.2004, ktorou bola zavedená do OZ nová Hlava V pod názvom „Spotrebiteľské zmluvy“, uvedená novela zaviedla i ustanovenie § 54 OZ, ktoré je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, vrátane úverov, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Toto ustanovenie reguluje aj absolútne obchody, v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (ObZ), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo.

Žalobca má v predmetnej veci nepochybne postavenie dodávateľa s poukazom na Smernicu rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čl. 2 písm. c) smernice, podľa ktorého predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. V predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, žalobca ako Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja, pričom v § 1 ods. 1 má vymedzený predmet svojej činnosti, teda podporu výstavby bytov a iné činnosti súvisiace s rozvojom a zveľaďovaním bytového fondu, pričom z § 3 sú zrejme zdroje tohto fondu, ktorými sú okrem iného aj splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, ako aj úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, ide o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti. (rozh. KS Prešov sp.zn. 6Co/204/2015 zo dňa 27. 08. 2015). Pôvodný žalovaný 1 je nepochybne spotrebiteľom, ktorý služby a pôsobnosť žalobcu využil v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupoval v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti.

Pôvodne žalovaní 2 a 3 namietajú neurčitost' žalobcom požadovaného nároku, poukazujú na ustanovenie § 566 OZ, ktoré určuje, v akom poradí je treba započítať čiastočné plnenie dlhu, pokiaľ ide o spotrebiteľskú zmluvu (najprv na istinu a až potom úroky). Žalobca označuje ako istinu sumu 12.837,89 Eur. Z Informácie o stave úveru k 11.06.2018, t.j. ku dňu odstúpenia od zmluvy vyplýva, že žalovaný 1 zaplatil na predmetný úver spolu 15.916,45 Eur, z čoho zaplatená časť istiny predstavuje sumu 7.310,82 Eur a zaplatená časť úroku sumu 8.605,63 Eur. Pôvodne žalovaný 1 tak uhradil viac ako 78 % sumy poskytnutej istiny žalobcom, je zrejmé, že žalobca jednostranne, podľa vlastnej ľubovôle, započítal plnenia pôvodne žalovaného 1 tak, aby získal čo najväčší prospech. Z uvedeného je zrejmé, že suma 12.837,89 Eur žalobcom označená ako istina, je zjavne nesprávna, nakoľko nesplatený dlh (istina) v predmetnej veci predstavuje suma 4.232,26 Eur, rovnako nesprávny a nezrozumiteľný je aj uplatnený nárok žalobcu vo vzťahu k zmluvne dohodnutej sankcii vo výške 1.276,09 Eur, ako 10 % z dlžnej sumy.

K odstúpeniu od zmluvy listinou vyhotovenou žalobcom zo dňa 11.06.2018, pôvodne žalovaní 2, 3 uvádzajú, že toto je potrebné posudzovať podľa OZ, pretože je to pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšie, poukazuje na rozsudok NS SR sp.zn. 8MCdo 13/2014 zo dňa 28.05.2015, podľa ktorého ustanovenie § 48 OZ upravujúce odstúpenie od zmluvy sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred 1.4.2015. Platným odstúpením od zmluvy došlo k zániku zmluvy od jej začiatku, t.j. ex tunc, účastníci takejto zmluvy si navzájom majú vrátiť poskytnuté plnenie. Samotný zákon č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení zmien a doplnkov odkazuje na aplikáciu OZ, tiež Zmluva uzavretá medzi účastníkmi. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v OZ je pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšia. Zo zrušenej zmluvy žalobcovi vzniklo právo domáhať sa iba vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 451 a nasl. OZ. Žalobca na základe zmluvy vyplatil pôvodnému žalovanému 1 sumu 20.148,71 Eur a tento zaplatil žalobcovi celkovo 15.916,45 Eur. Rozdiel medzi týmito sumami vo výške 4.232,26 Eur tak tvorí bezdôvodné obohatenie pôvodného žalovaného 1 na úkor žalobcu. Odstúpením od zmluvy došlo k zrušeniu Zmluvy, a tým aj k zániku ručiteľského záväzku, keďže ručenie má akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnému záväzku. Nárok uplatnený žalobou je potrebné posudzovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia, pôvodní žalovaní 2, 3 neprijali žiadne plnenie zo Zmluvy (finančné prostriedky čerpal výlučne pôvodný žalovaný 1), nie sú tak povinní žalobcovi bezdôvodné obohatenie vydať. Žaloba je teda vo vzťahu k žalovanému 2, 3 nedôvodná, žiadajú, aby súd žalobu zamietol.

5. Žalobca v ďalšom vyjadrení k odporu žalovaných uviedol, že zmluva o poskytnutí podpory je zmluvou podľa § 497 ObZ. o úvere, nie je to zmluva o pôžičke ako uvádza v odpore pôvodný žalovaný 1/. Poukazuje na skutočnosť, že ručiteľia ručia za dlh dlžníka po dobu, pokiaľ nie je zriadené záložné právo v prospech veriteľa, t.j. ŠFRB, ide o č.l 7.1 zmluvy. Túto povinnosť podľa č.l 7.4 zmluvy si pôvodný žalovaný 1 nesplnil, pričom bol žalobcom opakovane vyzvaný, výzvy boli zasielané na vedomie obom ručiteľom. Ručiteľské vyhlásenie nie je možné limitovať len do doby odstúpenia od zmluvy o úvere, žalobca nemal vedomosť o vyhlásení konkurzu na majetok pôvodného žalovaného 1, preto si pohľadávku neprihlásil do konkurzu. V ostatnom sa pridrižiava už uvedeného v žalobnom návrhu, vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na majetok pôvodného žalovaného 1 uznesením OS Trnava, č.k. 36OdK/179/2018-19 zo dňa 21.09.2018 upravuje petit žaloby tak, aby povinnosť uvedenú v pôvodnom petite súd uložil plniť spoločne a nerozdielne pôvodne žalovaným 2 a 3.

6. V ďalšom vyjadrení žalovaní 1, 2 zotrvávajú na právnom posúdení žalobcu ako dodávateľa, na uvedenom nič nemení účelové viazanie finančných prostriedkov v dispozícii žalobcu, rovnako tiež forma vlastníctva tak verejného ako aj súkromného. Niet teda pochybnosti, že ide o spotrebiteľský vzťah (rozh. KS Ba sp.zn. 9Co/125/2018 zo dňa 13.12.2018), je potrebné prednostne aplikovať normy OZ. V ďalšom poukazuje na § 549 OZ, v zmysle ktorého môže ručiteľ odoprieť plnenie, pokiaľ veriteľ zavinil, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník. Žalobca mal znalosť o dlhodobom porušovaní platobnej disciplíny pôvodného žalovaného 1, pričom ten disponoval majetkom až do jeho vydraženia v konkurznom konaní, ak by konal s odbornou starostlivosťou, nárok mohol uplatniť skôr a nepochybné (napr. v exekučnom, resp. konkurznom konaní). Z uvedeného dôvodu žalovaní odopierajú plniť žalobcovi, nakoľko sám žalobca plnenie zmaril vlastnou nedbanlivosťou.

7. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 17C 75/2018-162 zo dňa 05.06.2019 bolo výrokom III. konanie voči pôvodne žalovanému 1 zastavené, a to z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jeho majetok, pôvodne žalovaní 2 a 3 sa tak stali v konaní žalovanými 1a 2. Uvedené čiastočné zastavenie nadobudlo právoplatnosť dňom 31.07.2019.

8. Súd na nariadenom pojednávaní za účasti žalobcu a právneho zástupcu žalovaných vykonal dokazovanie prednesmi strán sporu a listinnými dôkazmi, a to: Zmluvou o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 04.11.2002, uznesením č.k. 36 OdK/179/2018-19 zo dňa 21.09.2018, výzvou k úhrade dlhu spolu s doručenkami, odstúpením od zmluvy zo dňa 11.06.2018, vyjadreniami strán sporu ako aj ostatnými listinnými dôkazmi, pričom zistil tento skutkový stav veci:

9. Dňa 04.11.2002 uzatvorili žalobca, pôvodný žalovaný 1 ako dlžník a pôvodní žalovaní 2, 3 ako ručiteľia Zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXXX/XXXX podľa zákona č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“), na základe, ktorej bola dlžníkovi poskytnutá podpora z prostriedkov fondu vo výške úveru 607.000,- Sk (20.148,71 Eur) s čerpaním na dohodnutý účel, so základnou úrokovou sadzbou 3,1 %, dohodnutými podmienkami splátok vždy do 15. kalendárneho dňa

nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru v počte 360 splátok, so začiatkom splácania 3 mesiace po uzavretí zmluvy. Podľa čl. VII bod 7.1, 7.2 v súlade s ustanovením § 546 až 560 OZ je návratnosť zabezpečená ručením tretích osôb, ktoré prehlasujú, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu, a to v celosti, alebo jeho nesplatenej časti vrátane jeho úroku, ak dlžník zvlášť hrubým spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a ak dlžník neuspokojí na osobitnú písomnú výzvu pohľadávku fondu. Podpísaní ručiteľia ručia za celý dlh spoločne a nerozdielne fondu podľa ustanovenia § 539 OZ, a to po celú dobu, až po dobu zriadenia záložného práva. Podľa čl. VIII bod 8.4, 8.5, 8.8 zmluvy, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4 je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi.

10. Podaním zo dňa 11.06.2018 označeným ako „Odstúpenie od úverovej zmluvy č. XXX/XXXX/XXXX“ žalobca pôvodnému žalovanému 1 ako dlžníkovi oznámil po opakovaných výzvach na úhradu dlžnej sumy, že ku dňu 11.06.2018 bol v omeškaní s 11 splátkami v celkovej výške 1.018,71 Eur, čím hrubo porušil úverovú zmluvu, na základe čoho žalobca odstúpil od zmluvy podľa čl. VIII. bod 8.4 a celý dlh sa stal splatným s vyčíslením jednotlivých položiek dlhu s tým, že vyzval splatiť dlh v lehote 30 dní od doručenia odstúpenia. Odstúpenie od zmluvy bolo podľa pripojených doručení doručené pôvodnému žalovanému 1 dňa 25.06.2018, pôvodnému žalovanému 2 dňa 20.06.2018 a pôvodnému žalovanému 3 dňa 15.06.2018. Pred doručením odstúpenia od zmluvy bola dlžníkovi zasielaná Výzva k úhrade dlhu zo dňa 26.03.2018, ktorá pôvodnému žalovanému 1 bola doručená dňa 12.04.2018, taktiež bola doručovaná obom ručiteľom.

11. Z uznesenia tunajšieho súdu č.k. 36OdK/179/2018-19 zo dňa 12.09.2018 bolo zistené, že na majetok dlžníka označeného ako pôvodný žalovaný 1: J. U., B.. XX.XX.XXXX, bol vyhlásený konkurz. Uvedené uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené dňa 20.09.2018. Následne súd uznesením č.k. 17C 75/2018-162 zo dňa 05.06.2019 konanie voči pôvodnému žalovanému 1 zastavil, a to podľa § 167e ods.1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii.

12. Podľa histórie pohybov na účte boli dlžníkom (pôvodným žalovaným 1) uhrádzané nepravidelne splátky na splatenie úveru od 30.06.2003 v rôznych sumách s dátumom poslednej úhrady dňa 28.11.2017, z uvedeného vyplýva, že po započítaní jednotlivých platieb na splátku istiny a splátku úrokov tak nesplatená istina predstavuje sumu 12.837,89 Eur a nesplatené úroky sumu 465,15 Eur.

13. Žalobca prostredníctvom zástupcu na pojednávaní zotrval na skutkových tvrdeniach v žalobe a písomných vyjadreniach, rovnako aj právny zástupca žalovaných.

14. V konaní nebolo medzi stranami sporné uzavretie zmluvy o poskytnutí podpory, na základe ktorej bol dlžníkovi (pôvodnému žalovanému 1) poskytnutý úver v dohodnutej výške, za dohodnutých podmienok; žalovaní 1,2 (pôvodne žalovaní 2,3) podpísali zmluvu ako ručiteľia. Vzhľadom k posudzovaniu právneho vzťahu žalovanými podľa ustanovení OZ, žalovaní nárok popierajú, podľa nich zmluva odstúpením zanikla s účinkami od počiatku, čím došlo aj k zrušeniu ručiteľského záväzku, nakoľko nárok je nutné posudzovať ako bezdôvodné obohatenie, pričom žalovaní ako ručiteľia neprijali zo zmluvy žiadne plnenia, tieto prijal iba pôvodný žalovaný 1, následne tak nie sú žalovaní 1,2 povinní bezdôvodné obohatenie vydať. Súd sa tak musel upírať na zodpovedanie zásadnej otázky a vyriešiť základný rozpor v tvrdeniach strán, či predmetný záväzkový vzťah bude právne posudzovať ako úverovú zmluvu v zmysle predpisov obchodného práva alebo sa jedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa v znení predpisov účinných ku dňu uzavretia zmluvy a teda posudzovať zmluvu a súvisiace inštitúty podľa OZ, tzn. či žalobca predmetnú zmluvu uzatváral v postavení dodávateľa.

15. Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ZoOS) v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Podľa § 1 ods. 3 písm. p) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, Spotrebiteľským úverom nie sú: úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov 4) pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver, alebo za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu.

Podľa § 2 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len ObZ), podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu. Podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

16. Súd pri právnom posúdení, či sa jedná v prejednávanej spore o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy vychádzal zo základných definičných znakov spotrebiteľskej zmluvy a to, že ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom zákonná definícia subjektu dodávateľa je aktuálne obsiahnutá v § 52 ods. 3 OZ, a to ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zo spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V čase uzatvorenia predmetnej zmluvy bola úprava spotrebiteľského práva obsiahnutá v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, kde druhou zmluvnou stranou oproti spotrebiteľovi bol podnikateľ. Podnikaním je podľa ObZ len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré zákon požaduje: samostatnosť, sústavnosť, uskutočnenie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Samostatnosť pri výkone podnikateľskej činnosti podnikateľom je potrebné vykladať v tom zmysle, že podnikateľ sám rozhoduje o spôsobe a formách svojej podnikateľskej činnosti, a teda nie je podriadený inému subjektu. Pre naplnenie zákonnej definície podnikania je potrebné kumulatívne splnenie všetkých uvedených pojmových znakov. Pojem obchodná činnosť nie je definovaný žiadnym právnym predpisom, v zásade sa pod ňu subsumuje činnosť predstavujúca výkon povolania, profesie alebo iný charakter obchodnej činnosti majúci základ v osobitnom právnom režime, pričom sa kladie dôraz na kvalifikovanosť danej činnosti a profesionalitu jej výkonu. Taktiež býva tento pojem charakterizovaný ako výkon činnosti smerujúcej k tvorbe zisku s predmetom zameraným na poskytovanie služieb alebo predaj tovarov na základe osobitnej kategórie povolania/licencie, resp. na základe osobitného zákonného štatútu.

17. Postavenie žalobcu bolo v čase uzatvorenia zmluvy upravené v zákone č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania (zákon o ŠFRB), účinný od 01.05.1996, zrušený od 01.01.2004 zákonom č. 607/2003 Z.z., uvedený predpis zrušený aktuálne účinným zákonom č. 150/2013 Z.z. Žalobca bol pôvodne zriadený na financovanie štátnej podpory, jeho prostredníctvom sa uskutočňovala pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Podľa aktuálne účinného zákona o ŠFRB je žalobca účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, na účely zákona o ŠFRB je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu (Nariadenie EP a Rady (EÚ) č.1303/2013 z 17. decembra 2013). Z uvedeného vyplýva, že žalobca plnil a plní úlohy a vykonáva činnosti za podmienok presne vymedzených v osobitnom zákone, resp. ostatných všeobecne záväzných právnych predpisoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisoch, prostredníctvom ktorých dochádza k realizácii štátnej bytovej politiky, poskytovaniu štátnej pomoci (finančnej podpory) a napĺňaniu verejného záujmu, čo samo o sebe nepredstavuje ani podnikateľskú činnosť a ani obchodnú činnosť s cieľom tvorby zisku. Podľa § 2 ods. 1 zákona o ŠFRB správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy a výstavby, ktorému teda podlieha zo zákona, hospodári podľa schváleného rozpočtu, napojeného finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, hospodárenie fondu sa riadi rozpočtom fondu, ktorý schvaľuje vláda SR na návrh ministerstva, podlieha kontrole svojej činnosti ministerstvu, jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu ministra. Takto upravené právne postavenie žalobcu potom nespĺňa definíciu podnikateľskej činnosti, teda nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti. Žalobca správne argumentoval ďalšou skutočnosťou

a to, že činnosť žalobcu nie je obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou, pretože podľa § 4 ods. 1 zákona o ŠFRB prostriedky fondu možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu. Okrem toho súd má za to, že zo zákonných ustanovení vyplýva, že žalobca neposkytuje podporu vo forme úverov na štandardnom princípe trhového hospodárstva riadiacom sa ponukou a dopytom, pretože tomuto mechanizmu neprispôsobuje účel poskytovaných podpôr, ich výšku ani úrokov. Výška úrokových sadzieb uplatňovaných žalobcom je presne stanovená vždy účinnou vyhláškou a je podstatne nižšia ako pri klasických komerčných finančných inštitúciách (napr. v roku 2002 priem. úrokové sadzby z úverov obchodných bánk sa pohybovali nad 10 % p.a. - úver poskytnutý v spore pri základnej úrokovej sadzbe 3,1 % p.a.). Uvedené znaky činnosti žalobcu zdôrazňujú napĺňanie verejného záujmu a vládnej politiky zveľaďovania a rozširovania bytového fondu. Samotné zriadenie žalobcu zákonom, podmienky fungovania a jeho účelové určenie je zamerané na ochranu a pomoc komerčne znevýhodneným žiadateľom o financovanie výstavby a bývania. Komerčný záujem na dosiahnutí zisku je potlačený, resp. v prípade poskytovania nenávratného príspevku (bezúročného úveru) úplne absentujúci. Vzhľadom na uvedené, súd vyhodnotil, že v predmetnom spore sa nejedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a prikláňa sa k právnomu názoru žalobcu, a to aj v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou odvolacích súdov (napr. KS v Trnave sp. zn. 10Co/188/2017, 24Co/220/2012, 10Co/122/2017, 10Co/302/2017, 10Co/188/2017, KS v Košiciach sp. zn. 9Co/438/2017, 5Co/289/2017, KS v Prešove sp. zn. 25Co/79/2017, NS SR sp. zn. 5Cdo/120/2010, 4Cdo/106/2018), že sa jedná o obchodnoprávny vzťah, upravený ustanoveniami zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. ObZ. Napokon aplikáciu ustanovení o spotrebiteľských úveroch vylučuje aj § 1 ods. 3 písm. p, ako aj § 24a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

18. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) ObZ, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 261 ods. 4 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom.

Podľa § 263 ods. 1 ObZ, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až 272, § 273 ods. 1, § 276až 289, § 301, 303, 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, 313, § 321 ods. 4, 324, 341, 365, 370, 371, 376, 382, 384, 386 až 408, 408a, 444, 458, 459, 477, 478, § 479 ods. 2, § 480, 481, § 483 ods. 3, § 488, 493, 499, § 509 ods. 1, § 592, 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, 669, 669a, 672a, 675, § 676 ods. 1 a 711, 720, 725, 729 a 743.

Podľa § 330 ods. 2 ObZ Pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

Podľa § 497 ObZ, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1, ObZ Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 1, ObZ, Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky

splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Podľa § 506 ObZ Ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 351 ods.1,2 ObZ, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy. Odstúpenie od zmluvy sa však nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523262'&ucin-k-dni='31. 7.2005'>, riešenia sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy. Strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie vráti; pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi vo výške dojednanej v zmluve pre tento prípad, inak ustanovenej podľa § 502 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523502'&ucin-k-dni='31. 7.2005'>. Ak vracia plnenie strana, ktorá odstúpila od zmluvy, má nárok na úhradu nákladov s tým spojených.

Podľa § 303 ObZ, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

Podľa § 305 ObZ, veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej zabezpečenej pohľadávky.

Podľa § 306 ods.1 ObZ, veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľa len v prípade, že dlžník nesplnil svoj splatný záväzok v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Toto vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť alebo ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu.

Podľa § 307 ods. 1 ObZ, ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý záväzok. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako spoludlžník.

Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ, zmluvnú pokutu možno dojsť len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

19. Súd tak posúdil záväzkový vzťah medzi stranami sporu z uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru v zmysle citovaných ustanovení ako zmluvu o úvere, keď s použitím citovaného § 216 ods.3 písm. d) ObZ, sa treťou časťou zákona: obchodné záväzkové vzťahy, spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov okrem iných i záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia sa touto časťou zákona spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov. Z tejto právnej úpravy vyplýva, že za obchodné záväzkové vzťahy považuje právna úprava aj ďalšie vzťahy, bez zreteľa na povahu účastníkov, ktoré sú taxatívne vymedzené, okrem iného založené zmluvou o úvere, preto zo zákona reprezentujú doktrínálnu kategóriu tzv. „absolútnych obchodov“. V právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere sa nevyžaduje, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi, je rozhodujúca forma (typ) vzťahu a subjekty sa riadia ustanovenia Obchodného zákonníka. Pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 spravujú týmito ustanovenia, si strany nemôžu ani dohodnúť, že ich vzťah sa bude spravovať iným zákonom napr. OZ, pretože ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d) ObZ je ustanovením kogentným. V ustanovení § 263 ObZ sú stanovené výnimky, kedy sa môžu strany odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s citovaním výnimiek ustanovení, medzi ktorými je uvedené ustanovenie § 261 ObZ. Pri zmluve o úvere si strany nemohli platne dojsť, že sa ich vzťah bude riadiť OZ. V čl. XII bod 12.3 zmluvy si strany ani nedohodli výlučne len tento zákon, ale predovšetkým zákon o ŠFRB, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a príkladom najmä OZ.

Uvedené nič nemení na tom, že predmetný záväzkový vzťah strán sporu je nutné posudzovať v zmysle ustanovení ObZ, nakoľko ide o absolútny obchod.

20. V konaní tak bolo preukázané a nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej bol pôvodnému žalovanému 1 poskytnutý úver, tento si neplnil svoju povinnosť zo zmluvy splácať úver, pričom vznikol nesplatený dlh úveru v žalovanej výške. Na základe úverovej zmluvy vzniká záväzkový vzťah, z ktorého má veriteľ povinnosť poskytnúť dlžníkovi na požiadanie dlžníka finančné prostriedky a dlžník má povinnosť ich vrátiť spolu s úrokmi. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokmi zostáva platnou povinnosťou aj po odstúpení od zmluvy. Povinnosť dlžníka vrátiť peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká, veriteľovi z tohto dôvodu ani žiadna nová pohľadávka nevzniká. Odstúpením od zmluvy o úvere v režime Obchodného zákonníka sa iba menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Dlžník už nie je povinný plniť v splátkach a v lehotách stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu. Povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi sa po odstúpení od zmluvy o úvere modifikovala vo svojej splatnosti, na požiadanie veriteľa sa stáva splatnou celá pohľadávka. Ide o typický znak, ktorý charakterizuje záväzkový vzťah vzniknutý na základe zmluvy o úvere. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere po odstúpení od zmluvy nie je dôsledkom všeobecnej reštitučnej povinnosti vyplývajúcej z § 351 ods. 2 ObZ, ale vyplýva priamo z ustanovenia § 506 ObZ, ktoré je vo vzťahu k všeobecnej úprave odstúpenia od zmluvy podľa § 344 a nasl., resp. § 351 ods. 2 ObZ, špeciálnou úpravou. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokom trvá aj po odstúpení od zmluvy.

21. V spore nebolo sporné, že žalovaní 1, 2 podpísali zmluvu ako ručiteľia v rámci zabezpečenia poskytnutej podpory podľa čl. VII zmluvy. V súvislosti s procesnou obranou žalovaných 1/, 2 o aplikácii OZ na ručiteľský vzťah súd poukazuje na to, že napriek samostatnej úprave inštitútu ručenia v OZ (§ 546 a nasl.) a v ObZ (§ 303 a nasl.), podstata tohto jedného zo základných zabezpečovacích inštitútov je rovnaká. Ručenie, ktorým sa zabezpečuje pohľadávka veriteľa, vzniká dohodou veriteľa a ručiteľa, v ktorej ručiteľ písomne zoberie na seba povinnosť uspokojiť veriteľovi pohľadávku, ak ju neuspokojí sám dlžník. Ručenie teda vzniká dohodou strán, a nie jednostranným vyhlásením ručiteľa. Preto je nepochybné, že na vznik ručiteľského záväzku je potrebný súhlas veriteľa. Súhlas dlžníka sa nevyžaduje. Ručiteľský záväzok možno platne prevziať iba v písomnej forme.

22. Ručenie upravuje ucelene Obchodný zákonník, teda na obchodné záväzkové vzťahy sa nepoužije právna úprava ručenia obsiahnutá v OZ, a to ani podporne. Ručenie je právny pomer medzi ručiteľom a veriteľom, obsahom ktorého je záväzok, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní svoj záväzok, uspokojí ho ručiteľ. V konaní bolo preukázané v zmysle čl. VII bod 7.3 zmluvy, že žalobca vyzval na plnenie dlžníka, tento neplnil, nasleduje teda povinnosť ručiteľov na plnenie. Uvedená výzva na plnenie bola pôvodnému žalovanému 1 doručená 12.4.2018, čiže povinnosť ručiteľov plniť vznikla ešte v čase pred vyhlásením konkurzu na dlžníka (ten bol vyhlásený až 9/2018). Avšak ani samotná skutočnosť vyhlásenia konkurzu na majetok pôvodného žalovaného 1 nič na platnosti ručiteľského záväzku nemení, žiadny právny predpis neustanovuje, že ručiteľ nie je povinný plniť veriteľovi počas konkurzu na majetok dlžníka. Ani samotný zákon o konkurze nevyklučuje, aby konkurz zbavil veriteľa práva, domáhať sa uspokojenia pohľadávky voči ručiteľovi dlžníka. Dokonca samotný ObZ v § 306 ods. 1 stanovuje výnimky z povinnosti písomnej výzvy dlžníka zo strany veriteľa, a to v prípade, ak veriteľ nemôže takúto písomnú výzvu uskutočniť alebo v prípade, ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu. V predmetnom prípade však výzva na plnenie bola zasielaná pred vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka. Aj keď podstatnou podmienkou trvania ručiteľského záväzku je existencia hlavného záväzkového vzťahu, do ručiteľského záväzku medzi veriteľom a ručiteľom dlžník už nevstupuje a jeho právny stav, teda či sa on sám nachádza v konkurze alebo reštrukturalizácii, nemá na tento vzťah vplyv. Pokiaľ by sa pripustil výklad, že počas konkurzného alebo reštrukturalizačného konania nie je možný výkon nároku oprávneného voči ručiteľom, došlo by k samotnému popretiu podstaty a zmyslu ručenia ako zabezpečovacieho prostriedku úhrady záväzkov, ktoré by tak nemalo zmysel. Z uvedeného dôvodu potom neobstojí ani obrana žalovaných o tom, že žalobca si sám zmaril plnenie vlastnou nebanlivosťou, keď nárok neuplatnil v konkurznom konaní. Ako už bolo uvedené, existencia konkurzného konania nevyklučuje, aby sa veriteľ domáhal uspokojenie svojej splatnej pohľadávky voči ručiteľovi dlžníka. Aplikácia § 549 OZ tak neprihádza do úvahy, a to aj z dôvodu, že ide o absolútny obchod.

23. V predmetnom spore vyplýva ručiteľský záväzok z obsahu zmluvy, na základe ktorej žalobca poskytol dlžníkovi (pôvodne žalovanému 1) podporu vo forme úveru v zmysle zákona o ŠFRB. Zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravená výlučne v Obchodnom zákonníku, patrí medzi tzv. „absolútne obchody“. Ak aj zmluva odkazuje (bod 7.1) na ustanovenia OZ o ručení, len samotný odkaz na OZ, namiesto kogentných ustanovení ObZ o ručení, nespôsobuje neplatnosť dohody o ručení, ktorá inak má náležitosti podľa § 303 a nasl. ObZ, keď právna kvalifikácia záväzku nie je podstatnou náležitosťou zmluvy. Podľa záverov rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obo/115/99, poukaz na konkrétne ustanovenia OZ v ručiteľskom vyhlásení, v situácii, keď ide o zabezpečenie plnenia záväzku z obchodného záväzkového vzťahu, nerobí ručiteľské vyhlásenie neplatným. Priamo zo zákona (§ 261 ods. 4 v spojení s § 263 ObZ) vyplýva, že daný ručiteľský záväzok sa bude kogentne spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka o ručení.

24. Súčasťou zmluvy o úvere je ručiteľský záväzok, z ktorého jednoznačne, nepochybné, jasne, určito a zrozumiteľne vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na zabezpečení poskytnutej podpory žalovanými 1,2, ktorý ručiteľský záväzok súd posúdil v zmysle ustanovení ObZ. V konaní nebolo preukázané ani zriadenie záložného práva v prospech veriteľa dlžníkom, ktorá skutočnosť by v zmysle čl. VII bod 7.4 zmluvy znamenala zánik ručenia. Žalovaní 1, 2 sú preto ako ručelia povinní plniť žalobcovi. Suma nesplatennej istiny, rovnako aj suma nesplatených úrokov vyplýva z tabuľky História pohybov na účte žalobcu, v ktorej sú prehľadne zaznamenané dátumy vkladov dlžníka, výška anuitnej splátky s príslušnou úrokovou sadzbou, jej započítanie na splátku istiny a úrokov.

25. Súd posúdil uplatnený nárok žalobcu v časti zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 1.276,02 Eur za súladný so zákonným ustanovením, zmluvná pokuta bola medzi stranami dohodnutá v súlade so zákonom a dohodnutými podmienkami v zmluve v čl. VIII bod 8.5. V prípade naplnenia bodu 8.4, teda ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, pre ktorý dôvod žalobca od zmluvy odstúpil, a zároveň dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu. Dlžná suma istiny a príslušenstva predstavuje spolu sumu 13.303,04 Eur (12.837,89 Eur + 465,15 Eur), z ktorej 10 % neprevyšuje žalovanú sumu zmluvnej pokuty, a to 1.276,09 Eur.

26. Podľa § 369 ods. 1, 2 ObZ, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania, nakoľko ich výška nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

Podľa § 3 nar. vlády SR č. 21/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Pôvodný žalovaný 1 riadne nesplácal mesačné splátky úveru v dohodnutej výške a termíne ich splatnosti, čím sa dostal do omeškania s peňažným plnením, odstúpením žalobcu sa stal splatným celý dlh. Žalovaní sa dostali do omeškania s plnením celého peňažného dlhu po tom, čo uplynula doba 30 dní od doručenia odstúpenia od zmluvy pôvodne žalobcu 1 dňa 25.06.2018, 30-dňová lehota tak uplynula dňom 25.07.2018. Súd preto priznal žalobcovi uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy 14.579,13 Eur (istina 12.837,89 Eur + úroky 465,15+ zmluvná pokuta 1.276,09 Eur) od nasledujúceho dňa, t.j. od 26.07.2018.

28. Súd vo vzťahu k žalovaným ustálil, že sa u nich jedná o solidárnych spoludlžníkov vo vzťahu k žalobcovi pri peňažnom plnení, ktoré je plnením deliteľným. Platí pritom, že každý zo solidárnych spoludlžníkov je vo vzťahu k veriteľovi zaviazaný k plneniu celého dlhu, čo znamená, že veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie na ktoromkoľvek zo zviazaných dlžníkov alebo môže podľa svojej úvahy plnenia medzi nich rozvrhnúť. V prípade, že dlh splnil len jeden z dlžníkov, čo i len sčasti, zaniká povinnosť ostatných dlžníkov v rozsahu, v ktorom bolo plnené. Súd preto rozhodol o povinnosti

žalovaných tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

29. Podľa § 255 ods. zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia, keď žalobca bol v konaní plne úspešný, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu voči žalovaným na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100 %. Žalovanými pritom neboli tvrdené, a súd nezistil, také výnimočné okolnosti, ktoré by mohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.